

మహామహిమాస్విత
ఆదిత్య సోత్ర రత్నమ్

(శ్రీమదప్పయ్య దీక్షిత విరచితమ్)

సురియూ

ద్వాదశార్యాసూర్యస్తుతిః

సామవేదం షణ్ముఖ శర్మ

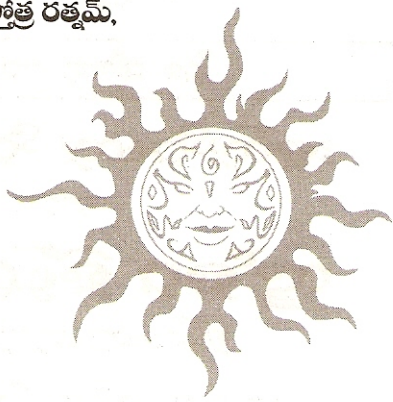
శ్రీమదప్పయ్య దీక్షిత విరచిత-
మహామహిమాన్విత ఆదిత్యస్తోత్ర రత్నమ్,

మరియు
ద్వాదశార్యాసూర్యస్తుతిః

సామవేదం షణ్ముఖ శర్మ
వికృతి-ఆశ్వీయుజం

అలంకరణ: రాము.పి

ప్రచురణ: ఋషిపీఠం

సామవేదం షణ్ముఖ శర్మ

భారతీయ సంస్కృతిలో, సంస్కృత సాహితీ గగనంలో, ఆధ్యాత్మిక సీమలో ఆదిత్యుని వంటివారు శ్రీమదప్పయ్య దీక్షితులు. 16వ శతాబ్దపు చివరి భాగానికి, 17వ శతాబ్దపు మొదటి భాగానికి చెందిన ఈ మహాత్ముని చరిత్ర దివ్యాతిదివ్యం. నూటనాలుగు యజ్ఞాలను చేసిన కర్మిష్ఠి. నూటనాలుగు కావ్యాలను రచించిన వాఙ్మయ మహర్షి. పరిపూర్ణమైన భక్తుడు. సిద్ధుడైన జ్ఞాని. “శివాంశ సంభూతుని”గా ఆనాడే గుర్తింపు పొందిన తపస్వి.

వీరు అనేక శాస్త్ర గ్రంథాలను, స్తోత్రగ్రంథాలను రచించారు. వారి స్తోత్ర సాహిత్యంలో ‘ఆదిత్య స్తోత్రరత్నమ్’ ఒకటి. మహా మహిమాన్వితమైన ఈ శ్లోకాలలో శాస్త్ర సిద్ధమైన ఆదిత్య విజ్ఞానం, మంత్ర భరితమైన శక్తి నిక్షిప్తమై ఉన్నాయి. పారాయణ చేత దివ్యఫలాలనిచ్చే ఈ శ్లోకాలకు వారే స్వయంగా సంస్కృతంలో విస్తృత వ్యాఖ్యను రచించారు.

కానీ నిత్య పారాయణకు యోగ్యమైన ఈ శ్లోకాలకు, క్లుప్తంగా మాత్రమే భావార్థాన్ని అందిస్తూ పాఠకుల సౌలభ్యంకోసం ఇక్కడ పోందుపరచడమైనది. శ్రీ అప్పయ్య దీక్షితుల ఈ దివ్యరచనను పఠించి సత్ఫలితాలు పొందిన వారెందరో ఉన్నారు. పాఠకజన సౌభాగ్యసిద్ధికై దీనిని సమర్పించిన (పేరు ప్రకటించడానికి ఇష్టపడని) భక్తుల కుటుంబ సభ్యులందరికీ సూర్యానుగ్రహం చేత ఆయురారోగ్యము సిద్ధించుగాక!

- సామవేదం షణ్ముఖ శర్మ

సామవేదం షణ్ముఖ శర్మ

శివాయ గురవే నమః శ్రీ మాత్రే నమః
 శ్రీ విష్ణురూపాయ నమశ్శివాయ
 నమశ్శివాయ సాంభాయ సగణాయాది హేతవే!
 రుద్రాయ విష్ణవే తుభ్యం బ్రహ్మణే సూర్య మూర్తయే॥
 శ్రీ మిత్రరవిసూర్యభానుఖగపూషహిరణ్యగర్భ
 మరీచ్యాదిత్యసవిత్రర్కభాస్కరేభ్యో నమః
 శ్రీ భగవతే హిరణ్యగర్భాయ నమః
 శివాభ్యాం నమః

సామవేదం షణ్ముఖ శర్మ

శ్లోకం 1:

విస్తారాయామమానం దశభిరుపగతో యోజనానాం సహస్రై
 శ్చక్రే పఞ్చారనాభిత్రితయవతి లసన్నేమిషత్కే నివిష్టః,
 సప్తచ్ఛన్దస్త్రరణ్ణాహితవహానధురో హోయనాంశత్రివర్గ
 వ్యక్త్యాక్లప్తాభిలాఙ్గః స్ఫురతు మమ పురః స్యన్దనశ్చణ్ణభానోః॥

ఇది రథ వర్ణన.

సూర్యుని రథం పదివేల యోజనాల పొడవు, అంతే వెడల్పు కలిగినది. ఐదు అరలు (అకులు), మూడు నాభులు, ఆరు నేములు కల ఒకేచక్రంపై అమర్చబడినది. ఏడు ఛందస్సులే గుఱ్ఱములుగా లాగుతున్న రథమది. సంవత్సర విభాగాలు, ధర్మార్థకామాలనే త్రివర్గముచే ఏర్పరచ బడిన భాగాలు కలది. ఇటువంటి సూర్యుని రథం నా ఎదుట స్ఫురించుగాక!

◆ ఐదు అరలు: ప్రభవాది సంవత్సరాలలో మొదటిది సంవత్సరం. రెండవది

సామవేదం షణ్ముఖ శర్మ

6 శ్రీమదప్పయ్య దీక్షిత విరచిత-మహామహిమాన్విత ఆదిత్యస్తోత్ర రత్నమ్

పరివత్సరం. మూడవది ఇద్యత్సరం. నాల్గవది అను వత్సరం. ఐదవది వత్సరం. ఈ అయిదే కాలరూప సూర్య చక్రానికి ఐదు ఆకులు.

- ◆ మూడు నాభులు: ఉదయం, మధ్యాహ్నం, రాత్రి. ఇరుసు కణ్ణలను అమర్చడానికి మధ్యనున్న దండానికి చుట్టూ అమర్చిన మూడు మేఖలలే త్రినాభులు.
- ◆ ఆరు నేములు: 'నేమి' అనగా చక్రపు చివరి భాగం. ఆరు ఋతువులే ఆరు నేములు.
- ◆ ఏడు గుణ్ణాలు: ఏడు భందస్సులు. గాయత్రి, బృహతి, ఉష్టిక్, జగతి, త్రిష్టప్, అనుష్టుప్, పంక్తి.

శ్లోకం 2:

ఆదిత్యైరప్సరోభిర్మునిభిరహివరైర్గ్రామణీయాతుధానైః
గన్ధర్వైర్వాలఖిల్యైః పరివృతదశమాంశస్య కృత్స్నం రథస్య,

సామవేదం షణ్ముఖ శర్మ

శ్రీమదప్పయ్య దీక్షిత విరచిత-మహామహిమాన్విత ఆదిత్యస్తోత్ర రత్నమ్ 7

మధ్యం వ్యాప్యాధితిష్ఠన్ మణిరిప నభసో మణ్ణలశ్చణ్ణరశ్శేః
బ్రహ్మజ్యోతిర్వివర్తః శ్రుతినికరఘనీభావరూపః సమిన్ధే.

ఇది మండల వర్ణన.

ఆదిత్యులు, అప్పరసలు, మునులు, సర్పములు, గ్రామణులు, రాక్షసులు, గంధర్వులు-అనే ఏడుగణముల చేత, వాలఖిల్యుల చేత ఆక్రమించబడిన పదవ భాగం కలది.

రథమధ్యంలో వ్యాపించి అధిష్టించి ఉన్నది- ఆకాశానికి మణివలె ప్రకాశిస్తున్నది- పరబ్రహ్మ ప్రకాశానికి మారు రూపమైనది - వేదసమూహాల ఘనీభావ (ముద్దగా అయిన) స్వరూపము కలది- అయిన సూర్యుని మండలము అత్యంత శోభతో ప్రకాశిస్తున్నది.

సూర్యరథంలో చుట్టూ పదివేల యోజనాల మేర ఆదిత్యాదిగణాలు ఉన్నాయి. మధ్యలో తొమ్మిది యోజనాల భాగం మండలం. ఏడు గణాలలో ఒక్కొక్క గణానికి

సామవేదం షణ్ముఖ శర్మ

పన్నెండుమంది. మొత్తం 84 మంది.

- ◆ ఆదిత్యగణాలు: ధాత, అర్యముడు, మిత్రుడు, అంబుపుడు (వరుణ), వాసవుడు (ఇంద్రుడు), వివస్వంతుడు, పర్వస్యుడు, పూష, అంశువు, గభస్తిమాన్, త్వష్ట, విష్ణువు.
- ◆ అష్టరసలు: కృతస్థల, పుంజికస్థల, మేనక, సహజస్య, ప్రమ్లొచంతి, శుచిస్మిత, ఘృతాచి, విశ్వాచి, ఊర్వశి, పూర్వచిత్తి, తిలోత్తమ, రంభ.
- ◆ మునులు: పులస్త్యుడు, పులహుడు, అత్రి, వసిష్ఠుడు, అంగిరసుడు, భృగువు, భరద్వాజుడు, గౌతముడు, కాశ్యపుడు, క్రతువు, జమదగ్ని, కౌశికుడు.
- ◆ సర్పములు: వాసుకి, కంకరీకుడు, తక్షకుడు, నాగుడు, ఏలాపుత్రుడు, శంఖ పాలుడు, ఐరావతుడు, ధనంజయుడు, అగ్రమహాపద్ముడు, కర్కాటకుడు, కంబలుడు, అశ్వతరుడు.
- ◆ గ్రామణులు: రథకృత్, రథాజస్సు, రథచిత్రుడు, రథస్వనుడు, స్రోతుడు,

సామవేదం షణ్ముఖ శర్మ

అరుణుడు, సుషేనుడు, సేనజిత్, తార్క్ష్యుడు, అరిష్టనేమి, రథజిత్, సత్యజిత్ (యక్షజాతీయులు).

- ◆ రాక్షసులు: రక్షోహేతి, ప్రహేతి, పౌరుషేయుడు, వధుడు, సర్పుడు, వ్యాఘ్రుడు, చాపుడు, వాతుడు, విద్యుత్, దివాకరుడు, బ్రహ్మాపేతుడు, యజ్ఞోపేతుడు.
- ◆ గంధర్వులు: తుంబురుడు, నారదుడు, హాహా, హూహూ, విశ్వా వసువు, ఉగ్రసేనుడు, వరరుచి, సర్వావసువు, చిత్రసేనుడు, ఊర్ణా యువు, ధృత రాష్ట్రుడు, సూర్యవచస్సు.

ఈ ఏడుగణాలల్లో గణానికి ఒకరు చొప్పున ఏడుమంది ఒక్కొక్క మాసంలో-క్రమంగా ద్వాదశ మాసాలు- సూర్యుని సేవిస్తున్నారు. వాలఖిల్యులు వేలసంఖ్యలో కొలుచుకొనే మహర్షులు.

సామవేదం షణ్ముఖ శర్మ

శ్లోకం 3 :

నిర్గచ్ఛన్తోఽర్కబిమ్బాన్నిఖిలజనిభృతాం సోర్ధనాడీప్రవిష్టాః
 నాడ్యో వస్వాదిబృన్దారకగణమధునస్తస్య నానాదిగుఢాః,
 వర్షస్తస్తోయముష్ణం తుహినమపి జలాన్యాపిబన్తః సమన్తాత్
 పిత్రాదీనాం స్వధౌషధ్యమృతరసకృతో భాన్తి కాన్తిప్రరోహాః.

ఇది సహస్ర కిరణాల మహిమా వర్ణన.

సూర్యబింబం నుండి వెలికివస్తున్న కిరణాలు సమస్త ప్రాణులు హృదయనాడులలో ప్రవేశించునవీ - వసువులు మొదలైన దివ్యగణాలకు మధువులైనవీ - అన్ని దిక్కుల వ్యాపించు నాడులై వేడినీ, నీటినీ, మంచును వర్షించునవీ - అన్ని వైపులా జలాన్ని పానం చేస్తున్నవీ- పితృదేవతలకు స్వధను, మనుష్యులకు ఓషధులను, దేవతలకు అమృతాన్నీ ఏర్పరచునవి. ఆ కిరణాంకురాలు (అనుగ్రహ స్వరూపాలై) ప్రకాశిస్తున్నవి.

సామవేదం షణ్ముఖ శర్మ

శ్లోకం 4 :

శ్రేష్ఠాస్తేషాం సహస్రే త్రిదివవసుధయోః పఞ్చ దిగ్వాప్తిభాజాం
 శుభ్రాంశుం తారకౌఘం శశితనయముఖాన్పఞ్చ చోద్భాసయన్తః,
 ఆరోగో బ్రాజముఖ్యాస్తిభువనదహనే సప్త సూర్యా భవన్తః
 సర్వాన్ వ్యాధీన్ సుషుమ్నాప్రభృతయ ఇహ మే సూర్యపాదాః క్షిపన్తు.

ఇది సప్తరశ్మి మహిమా నిరూపణం.

స్వర్గలోక భూలోకాలలో, ఐదు దిక్కుల యందు (నాలుగు దిక్కులు, ఊర్ధ్వ దిశ) వ్యాపిస్తున్న ఆ వేయి కిరణాలలో శ్రేష్ఠములైన ఏడు కిరణాలు అన్ని వ్యాధులను నశింపజేయు గాక!

ఆ సప్తరశ్మిలు చంద్రునీ, నక్షత్రసమూహాన్నీ, బుధుడు మొదలైన పంచగ్రహాలను ప్రకాశింప జేస్తున్నవి.

ముల్లోకాలను (ప్రళయవేళలో) దహించే ఆరోగ, భ్యాజ మొదలైన సూర్యులుగా

సామవేదం షణ్ముఖ శర్మ

విర్బడుతున్నవి. సుషుమ్న మొదలైనవి ఆ సూర్యపాదాలు (సూర్యకిరణాలు).

- ◆ చంద్రుని వృద్ధి పొందించే కిరణం 'సుషుమ్న', అదే విధంగా నక్షత్రాలను భాసింపజేసే సూర్యకిరణ తేజం 'హరికేశ'. బుధుని 'విశ్వకర్మ', బృహస్పతిని 'అర్వాగ్వసు', శుక్రుని 'విశ్వవస్సు', కుజుని 'సంపద్వసు', శనిని 'స్వరాట్' అనబడే కిరణాలు వృద్ధి పొంది స్తున్నాయి.
- ◆ కల్పాంతంలో మూడులోకాలను దహించే సప్తసూర్యులు; ఆరోగ, బ్రాజ, పటర, పతంగ, స్వర్గర, జ్యోతిషీమాన్, విభాసః.

శ్లోకం 5:

ఆదిత్యానాశ్రితాః షణ్ణవతిగుణసహస్రాన్వితా రశ్మయోఽన్యే
 మాసే మాసే విభక్తాస్త్రి భువన భవనం పావయన్తః స్ఫురన్తి,
 యేషాం భువ్యప్రచారే జగదవనకృతాం సప్తరశ్ముత్థితానాం
 సంసర్షే చాధిమాసే వ్రతయజనముఖాః సత్త్రియాః న క్రియన్తే.

సామవేదం షణ్ణుఖ శర్మ

ఇది ద్వాదశాదిత్యులను ఆశ్రయించిన రశ్ముల స్తవం.

వ్రతి మాసంలో విభజింపబడుతూ ఆదిత్యులను ఆశ్రయించిన తొంభైయారువేల కిరణాలు ముల్లోకాలను పవిత్రితం చేస్తూ వ్రకాశి స్తున్నాయి. ఏడు రశ్ముల నుండి బయలువెడలి, జగతిని రక్షించే ఆ కిరణాలు భూలోకంలో ప్రసరించని వేళ సంసర్పం, అధికమాసం. అందు వలననే ఆ కాలంలో వ్రతయాగాది సత్త్రియలు చేయబడవు.

సూర్యుని కిరణాలలో కొన్ని చొప్పున ద్వాదశాదిత్యులలో భాసిస్తాయి. వరుణుడు - ఆరువేల రశ్ములు, పూష - ఆరువేల రశ్ములు, దేవేశుడు (వివస్వతుడు) - ఏడువేల రశ్ములు, ధాత - ఎనిమిది వేల రశ్ములు, ఇంద్రుడు - తొమ్మిదివేల రశ్ములు, నవిత (అంశువు) - పదివేల రశ్ములు, భగుడు - 11 వేల రశ్ములు, మిత్రుడు - ఏడువేల రశ్ములు, త్వష్ట - 8 వేల రశ్ములు, అర్యమ - 10 వేల రశ్ములు, వర్షస్యుడు - 6 వేల రశ్ములు, విష్ణువు - ఆరువేల రశ్ములు.

సామవేదం షణ్ణుఖ శర్మ

సూర్యక్రాంతి ఉండని చంద్రమానం అధికమానం, సంసర్పం అనబడుతుంది. మధ్యగణన బట్టి వచ్చిన సంక్రాంతి రహిత మానం అధికమానం, స్ఫుట గణన బట్టి వచ్చినది సంసర్పం (బ్రహ్మ సిద్ధాంతం). ఈ మాసాన ద్వాదశాదిత్యులకు అధికారం లేదు. వారి కిరణాల ద్వారానే పావనత్వం జగతికి లభిస్తుంది కనుక, ప్రశస్తిలేని అధికమానం సత్కర్మలకు పనికి రాదంటారు.

ఈ విధంగా ప్రకాశించే ద్వాదశాదిత్యుల తొంభైయారువేల రశ్ములు ఉపాసకులకు పావనత్వాన్ని, రక్షణను ప్రసాదిస్తాయి.

శ్లోకం 6:

ఆదిత్యం మణ్డలాన్తఃస్ఫురదరుణవపుస్తేజసా వ్యాప్తవిశ్వం
ప్రాతర్మధ్యాహ్నాసాయంసమయవిభజనాద్యగృజఃసామసేవ్యమ్,
ప్రాప్యం చ ప్రాపకం చ ప్రథితమతిపథిజ్ఞానినాముత్తరస్మిన్
సాక్షాద్భ్రష్మాత్యుపాస్యం సకలభయహరాభ్యుద్ధమం సంశ్రయామి.

సామవేదం షణ్ముఖ శర్మ

ఇది ముఖ్యాదిత్యుని స్తుతి. (వేదసేవ్యుడు) మండలమధ్యంలో దీపించే అరుణ శరీర తేజస్సుతో విశ్వాన్ని వ్యాపించినవాడు; ప్రాతఃకాలం ఋగ్వేదం చేత, మధ్యాహ్నం యజుర్వేదం చేత, సాయంకాలం సామవేదం చేత సేవింపబడేవాడు, ఉత్కృష్టులైన జ్ఞానులకు సద్గతిగా పొందదగిన వానిగా, (సద్గతిని) పొందించే వానిగా ప్రసిద్ధుడు; 'సాక్షాత్తు బ్రహ్మయే' అని ఉపాసింప దగినవాడు; సకల భయములను తొలగించే ఉదయం గలవాడు అయిన ఆదిత్యుని ఆశ్రయిస్తున్నాను.

శ్లోకం 7:

యచ్ఛక్తాఽధిష్ఠితానాం తపసహిమజులోత్సర్జనాదిర్జగత్యా
మాదిత్యానామశేషః ప్రభవతి నియతః స్వస్వమాసాధికారః,
యత్రాధాన్యం వ్యనక్తి స్వయమపి భగవాన్ ద్వాదశస్తేషు భూత్వా
తం త్రైలోక్యస్య మూలం ప్రణమత పరమం దైవతం సప్తసప్తిమ్.

ఇది ఆదిత్యుని ప్రశస్తి.

సామవేదం షణ్ముఖ శర్మ

ఏ ఆదిత్యుని శక్తిచేత అధిష్ఠించబడిన ద్వాదశాదిత్యుల అధికారము నియమ బద్ధమై లోకంలో కొనసాగుతున్నదో ఆ ఆదిత్యునికి నమస్కారం. ద్వాదశా దిత్యుల అధికారం (కర్తవ్య నిర్వహణ) తపింపజేయుట, మంచునూ, నీటిని వర్షింపజేయుట మొదలైనది.

భగవంతుడైన శ్రీవిష్ణువు కూడా తాను ఆ ద్వాదశాదిత్యులలో ఒకడు గానుంటూ ఏ ఆదిత్యుని ప్రాధాన్యాన్ని సృష్టం చేస్తున్నాడో- మూల్లోకాలకు మూలమైన పరమదైవమైన సప్తాశ్వునకు ప్రణామం.

శ్లోకం 8:

స్వఃస్టీగన్ధర్వయక్షా మునివరభుజగా యాతుధానాశ్చ నిత్యం
 నృత్యైర్గీతైరభీశుగ్రహనుతివహనైరగ్రతః సేవయా చ,
 యస్య ప్రీతిం వితన్వన్యమితపరికరా ద్వాదశ ద్వాదశైతే
 హృద్యాభిర్వాళభిల్యాః సరణిభణితిభిస్తం భజే లోకబన్ధుమ్.

ఇది గణాలచే ఆరాధ్యుడు ఆదిత్యుడు అని ప్రస్తావించినది.

సామవేదం షణ్ముఖ శర్మ

అప్పరఃస్రీలు నృత్యంతోను, గంధర్వులు గానంతోను, యక్షులు రథం పగ్గాలను పట్టుకొనుటతోను మునులు స్తుతులతోను, సర్పాలు లాగుట తోను-పన్నెండుగురు పన్నెండుగురు చొప్పున అమిత పరికరాలతో రథానికి ముందు సేవచేస్తూ ఎవరికి ప్రీతిని కలిగిస్తున్నారో; వాలభిల్యులు మనో హరంగా మార్గనిర్దేశం చేస్తూ సేవిస్తున్నారో అటువంటి లోకబంధువైన ఆదిత్యుని సేవిస్తున్నాను.

శ్లోకం 9 :

బ్రహ్మణ్ణే యస్య జన్మోదితముషసి పరబ్రహ్మముఖ్యాత్మజస్య
 ధ్యేయం రూపం శిరోదోశ్చరణపదజుషా వ్యాహృతీనాం త్రయేణ,
 తత్సత్యం బ్రహ్మ పశ్యామ్యహరహమభిధం నిత్యమాదిత్యరూపం
 భూతానాం భూనభస్స్వః ప్రభృతిషు వసతాం ప్రాణసూక్ష్మాశమేకమ్.

ఇతడు 'సత్యం బ్రహ్మ' అని ఉపాస్యుడు... ఇదీ ఈ శ్లోక సారాంశం. సృష్టి ప్రారంభంలో పరబ్రహ్మ నుండి సంభవించిన బ్రహ్మాండం నుండి మొట్టమొదటిగా పుట్టిన పరబ్రహ్మత్మజుడు ఆదిత్యుడు -అని (శాస్త్రములందు) చెప్పబడినది.

సామవేదం షణ్ముఖ శర్మ

ఈ ఆదిత్య బ్రహ్మము యొక్క శిరస్సు, బాహువులు, పాదములు క్రమంగా మూడు వ్యాహృతులు- భూః, భువః, సువః. వీటితో కూడిన రూపముగా ఆతనిని ధ్యానం చేయాలి. భూమ్యాకాశ స్వర్గాది లోకాలలో నివసిస్తున్న ప్రాణుల యొక్క ప్రాణముల సూక్ష్మాంశమితుడు. (ప్రాణస్వరూపుడు -ప్రాణాధారుడు). అహః (పగలు), అహమ్ (నేను అనే స్ఫురణ) అనే పేర్లుగల ఆదిత్య రూపంగా ఉన్న 'సత్యం' అనే బ్రహ్మమును నిత్యం చూస్తున్నాను (ధ్యానిస్తున్నాను).

శ్లోకం 10:

ఆదిత్యే లోకపక్షుప్యవహితమనసాం యోగినాం ధృశ్యమన్తః
 స్వచ్ఛస్వర్ణాభమూర్తిం విదలితనలినోదారదృశ్యాక్షియుగ్మమ్,
 ఋక్సామోద్గానగేష్టం నిరతిశయలసల్లోకకామేశభావం
 సర్వావద్యోదితత్వాదుదితసముదితం బ్రహ్మ శమ్భుం ప్రపద్యే.
 ఆదిత్య అంతర్యామి వర్ణన ఇది.

సామవేదం షణ్ముఖ శర్మ

ఆదిత్య మండలంలోను, లోకుల నేత్రంలోను, ఏకాగ్రమైన మనస్సుగల యోగుల హృదయంలోను సాక్షాత్కరింపబడే భగవానుడిప్పుడు స్వచ్ఛమైన సువర్ణం వలె ప్రకాశించువాడు; వికసించిన పద్మముల వంటి రెండు నేత్రాలు కలిగినవాడు (మూడవనేత్రమైన అగ్నిని మూసి ఉంచాడు), ఋక్కుల యొక్క సామముల గానములే 'గేష్టము' (పర్వము)లుగా కలవాడు; మిక్కిలిగా భాసించే లోకేశ్వరత్వం, సకల కామ (భోగ)ములకు ఈశ్వరత్వము కలవాడు; అన్ని పాపములకు అతీతుడు కనుక 'ఉదితం' అని చెప్పబడిన పరబ్రహ్మ అయిన శివుని శరణుపొందుతున్నాను.

శ్లోకం 11:

ఓమిత్యుద్గీర్ణభక్తైరవయవపదవీం ప్రాప్తవత్సక్షరేఽస్మిన్
 యస్యోపాస్తిః సమస్తం దురితమపనయత్సర్వభిమ్బే స్థితస్య,
 యత్పాజైకప్రధానాన్యఘమఖిలమపి ఘ్నున్తి కృత్రప్రతాని
 ధ్యాతః సర్వోపతాపాన్ హరతు పరశివః సోఽఖయమాద్యో భిషజ్ఞుః.
 ఇది ఆదిత్యోపాసనా మహిమ.

సామవేదం షణ్ముఖ శర్మ

(ఈ సదాశివ బ్రహ్మమును) ఉద్గీఢభక్తికి అవయవంగా ఉన్న 'ఓం' అనే అక్షరంలోను, సూర్యబింబంలోను ఉపాసించితే దురితాలను పోగొట్టగలం. ఈతని పూజనే ప్రధానంగా కల కృత్యవ్రతాలు అన్ని పాపాలను తొలగిస్తున్నాయి. అటువంటి మొదటి వైద్యుడైన ఈ పరమశివుడు మనచే ధ్యానింపబడి సమస్త రోగాలను హరించుగాక!

- ◆ సామగానంలో భాగం 'ఉద్గీఢం' (భక్తి= 'భాగం' అని ఇక్కడి అర్థం). దాని ప్రారంభంలో అవయవంగా ఉన్నది ఓంకారం.
- ◆ పాపాలకు ప్రాయశ్చిత్తంగా విధింపబడిన కష్టమైన వ్రతాలను 'కృత్యవ్రతాలు' అంటారు.

శ్లోకం 12:

ఆదిత్యే మణ్డలార్చిః పురుషవిభిదయాద్యస్తమధ్యాగమాత్మ
న్యాగోపాలాన్లనాభ్యో నయనపథజుషా జ్యోతిషా దీప్యమానమ్,
గాయత్రీమంద్రసేవ్యం నిఖిలజనధియాం ప్రేరకం విశ్వరూపం

సామవేదం షణ్ముఖ శర్మ

నీలగ్రీవం త్రిణేత్రం శివమనిశముమావల్లభం సంశ్రయామి.

గాయత్రీ ఉపాస్యడైన శివుడే ఆదిత్యమండలాంతర్వర్తి అని చెప్పే శ్లోకమిది.

ఈ ఆదిత్యుని మండలం- ఋగ్వేదం, కాంతి- సామవేదం, పురుషుడు- యజుర్వేదం. గోపాలుల వరకు, స్త్రీలవరకు ఉన్న సకల జనుల కంటికి కనబడే (అందరికి ప్రత్యక్షమైన) తేజస్సుతో ప్రకాశిస్తున్నవాడితడు.

గాయత్రీ మంత్రం చేత సేవింపదగిన (భర్తడు) వాడు, అందరి బుద్ధులను ప్రేరేపించువాడు, విశ్వరూపుడు, నీలకంఠుడు, త్రినేత్రుడు, ఉమావల్లభుడు- అయిన శివుని ఎల్లవేళలా ఆశ్రయిస్తున్నాను.

శ్లోకం 13:

అభ్రాకల్పః శతాఙ్గః స్థిరఘణితిమయం మణ్డలం రశ్మిభేదాః
సాహస్రాస్తేషు సప్త శ్రుతిభిరభిహితాః కించిదూనాశ్చ లక్షాః,
ఏకైకేషాం చతస్రస్తదను దినమణేరాదిదేవస్య తిస్రః
క్షప్తాః తత్తత్రభావప్రకటనమహితాః స్రగ్ధరా ద్వాదశైతాః.

సామవేదం షణ్ముఖ శర్మ

(పై 12 శ్లోకాలలో చెప్పిన వాటి వివరణ ఇది)

ఆకాశానికి అలంకారమైన రథము (1వ శ్లోకం), వేదస్వరూపమైన మండలము (2వ శ్లోకం), సహస్రకిరణ భేదాలు (3వ శ్లోకం), శ్రుతులచే చెప్పబడిన సప్తరశ్ములు (4వ శ్లోకం), ఒక్కొక్క ఆదిత్యునిలో కొంచెం తక్కువగా చెప్పిన లక్ష (96వేల) కిరణాలు (5వ శ్లోకం), తరువాత ఆదిత్యుని స్తుతిస్తూ నాలుగు (6,7,8,9 శ్లోకాలు), ఆది దేవుడైన శివునికి సంబంధించినవి మూడు (10,11,12 శ్లోకాలు)

.... ఈ విధంగా ఆయా ప్రభావాలను ప్రకటించడం చేత పూజ్యములైన పన్నెండు 'సగ్ధర'లు (సగ్ధరా ఛందోవృత్తంలో చెప్పిన శ్లోకాలు) నిర్మింప బడినాయి.

శ్లోకం 14:

దుఃస్వప్నం దుర్నిమిత్తం దురితమఖిలమప్యామయానప్యసాధ్యాన్
దోషాన్ దుఃస్థానసంస్థగ్రహగణజనితాన్ దుష్టభూతాన్ గ్రహోదీన్,
నిర్ఘానోతి, స్థిరాం చ శ్రియమిహ లభతే, ముక్తిమభ్యేతి చాన్తే
సంకీర్త్య స్తోత్రరత్నం సకృదపి మనుజః ప్రత్యహం పత్యురహ్నమ్.

సామవేదం షణ్ముఖ శర్మ

ఫలశ్రుతి:

ప్రతిదినం ఈ 'ఆదిత్య స్తోత్రరత్నాన్ని' ఒక్కమారైనా సంకీర్తించిన వ్యక్తికి దుఃస్వప్నాలను, దుర్నిమిత్తాలను, అన్ని పాపాలను, చికిత్స చేయరాని రోగాలను, చెడుస్థానంలో ఉన్న గ్రహముల వలన కలిగే దోషాలను, దుష్టభూతాలను, గ్రహాలను (పిశాచాదులను) ఆదిత్యుడు దూరంగా తొలగించి వేస్తాడు. దీనిని చదివినవాడు ఈ లోకంలో స్థిరమైన సంపదను పొంది, అంతంలో ముక్తిని కూడా పొందుతాడు.

శ్రీమదప్పయ్యదీక్షిత విరచిత 'శ్రీమదాదిత్యస్తోత్రరత్నమ్' సంపూర్ణమ్.

సామవేదం షణ్ముఖ శర్మ

ద్వాదశార్యాసూర్యస్తుతి:

1. ఉద్యన్నద్య వివస్వాన్-
 ఆరోహన్ముత్తరాం దివం దేవః
 హృద్రోగం మమ సూర్యో-
 హరిమాణం చాఽఽశు నాశయతు.

నేడు ఉదయిస్తూ, ఉన్నత స్థానమైన దివాన్ని ఎక్కుతున్న ప్రకాశ స్వరూపుడైన వివస్వాన్ (తన కాంతితో వ్యాపించువాడు) సూర్యుడు, నా హృదయవ్యాధినీ, కామల వ్యాధినీ శీఘ్రంగా నశింపజేయుగాక.

('హృద్రోగం' అనే మాట గుండె జబ్బులను తెలియజేయడమే కాక, బైటకు కనబడని మానసిక రుగ్మతలను సూచిస్తోంది. 'హరిమాణం' అనేమాట పచ్చదనపు వ్యాధి (కామల)నే కాక, బాహ్యమైన శారీరక వ్యాధులను తెలియజేస్తోంది.

సామవేదం షణ్ముఖ శర్మ

ద్వాదశార్యాసూర్యస్తుతి:

సూర్యభగవానుడు-అంతరిక వ్యాధులను బాహ్య రోగాలను నశింప జేయాలని దీని భావం.)

2. నిమిషార్థేనైకేన
 ద్వే చ శతే ద్వే సహస్రే ద్వే
 క్రమమాణ! యోజనానాం
 నమోఽస్తు తే నశిననాథాయ.

ఒక రెప్పపాటులోని సగం కాలంలోనే రెండువేల రెండువందల యోజనాల దూరాన్ని చాటే సూర్యదేవా! పద్మములకు నాథుడవైన నీకు నమస్కారం.

3. కర్మ-జ్ఞాన-ఖ-దశకం
 మనశ్చ జీవ ఇతి విశ్వసర్గాయః
 ద్వాదశధా యో విచరతి
 స ద్వాదశమూర్తిరస్తు మోదాయః

సామవేదం షణ్ముఖ శర్మ

కర్మేంద్రియాలు ఐదు, జ్ఞానేంద్రియాలు ఐదు, (మొత్తం 10) మనస్సు, జీవుడు-
అనబడే చైతన్యములు ఆదిత్యుడే. విశ్వసృష్టి నిర్వహణకై ఈ పన్నెండు రూపాలతో
సంచరించే ద్వాదశాదిత్యరూపుడు మాకు సంతోషకరుడు అగుగాక!

4. త్వం హి యజూ ఋక్ సామః

త్వమాగమస్త్వం వషట్కారః

త్వం విశ్వం త్వం హంసః

త్వం భానో! పరమహంసశ్చ.

ఓ భానూ! ఋగ్వేద, సామవేద, యజుర్వేదములు, మంత్రశాస్త్రములు,
వషట్కారం (యజ్ఞస్వరూపం), సర్వవిశ్వము హంస (ప్రాణస్వరూపం), పరమహంస
(పర బ్రహ్మ) నీవే.

5. శివరూపాత్ జ్ఞానమహం

త్వత్తో ముక్తిం జనార్దనాకారాత్

సామవేదం షణ్ముఖ శర్మ

శిఖిరూపాదైశ్వర్యం

త్వత్తచ్చారోగ్యమిచ్ఛామి.

శివరూపంతో నున్న నీ నుండి జ్ఞానాన్నీ, విష్ణురూపమైన నీవలన ముక్తినీ,
అగ్ని స్వరూపుడవైన నీచే ఐశ్వర్యాన్నీ, సూర్యరూపమైన నీ నుండి ఆరోగ్యాన్ని
అర్థిస్తున్నాను. (సర్వదేవతాత్మకుడైన ఆదిత్యుడు సర్వాభీష్టములను ప్రసాదిస్తాడని
భావం).

6. త్వచి దోషా దృశి దోషాః

హృది దోషా యేఽఖిలేంద్రియజదోషాః

తాన్ పూషా హతదోషాః

కించిద్ రోషాగ్నినా దహతు.

పూషా (పోషకుడు) అయిన సూర్యుడు తన ప్రతాపాన్ని కాసంత చూపించి
మా చర్మదోషాలను, కంటి రుగ్మతలను, హృదయవ్యాధులను, సకల ఇంద్రియా

సామవేదం షణ్ముఖ శర్మ

లలోని దోషాలను రహించు గాక!

7. ధర్మార్థకామమోక్ష-
ప్రతిరోధా నుగ్రతాపవేగ కరాన్
బందీకృతేంద్రియగణాన్
గదాన్ విఖండయతు చండాంశుః

ధర్మార్థకామమోక్ష సాధనలకు ఆటంకంగా ఉన్నవీ, తీవ్రతాపాన్ని కలిగించేవీ, ఇంద్రియ శక్తులను బంధించేవీ అయిన వ్యాధులను ఖండించి, తీవ్రకాంతి కిరణాలు కలిగిన సూర్యుడు (చండాంశువు) మాకు ఆరోగ్యాన్ని ప్రసాదించుగాక!

8. యేన వినేదం తిమిరం
జగదేత్య గ్రసతి చరమచరమఖిలం
ధృతబోధం తం నఖినీభ-
ర్తారం హర్తారమాపదామీదే.

సామవేదం షణ్ముఖ శర్మ

పద్మాలకు పతియైన ఏ సూర్యుడు లేనట్లయితే గాఢమైన అంధకారం వ్యాపించి ఈ స్థావర జంగమాత్మక జగతిని మింగివేస్తుందో, ఆ రవి, పద్మాలను వికసింపజేసినట్లే మాకు నూతన వెలుగుతో జ్ఞానప్రకాశాన్నీ స్ఫూర్తిని కలిగించుగాక!- అనుచు ఆపదలను తొలగించే ఆదిత్య భగవానుని ప్రార్థిస్తున్నాను (స్తుతిస్తున్నాను.)

9. యస్య సహస్రాబ్ధీశో-
రభీశులేశో హిమాంశుబింబగతః
భాసయతి నక్తమఖిలం
భేదయతు విపద్ధణానరుణః.

సహస్ర కిరణాలున్న ఏ సూర్యకాంతిలేశం చంద్రునిలో చేరి రాత్రిని ప్రకాశింపజేస్తున్నదో, ఆ అరుణుడు మా ఆపదలనన్నిటినీ నశింపజేయుగాక!

సామవేదం షణ్ముఖ శర్మ

10. తిమిరమివ నేత్రతిమిరం
పటలమివాఽశేషరోగపటలం నః
కాశమివాధినికాయం
కాలపితా రోగయుక్తతాం హరతాత్.

కాలమునకు కర్త అయిన భాస్కరుడు - చీకటిని నశింపజేసినట్లే నా కంటిపొరను, తన వేడిమితో తెల్లును తగలబెట్టినట్లు మా మనోవేదనల సమూహాన్ని మొత్తంగా మా రోగ స్థితులను పోగొట్టుగాక!

11. వాతాశ్మరీగదార్శన్-
త్వగ్దోషమహోదరప్రమేహోశ్చ
గ్రహణీభగందరాభ్యాః
మహతీస్త్వం మే రుజో హంసి.

ఆదిత్య దేవా! వాతవ్యాధినీ, అశ్మరీవ్యాధినీ (మూత్రపిండాలలో రాళ్లుచేరే వ్యాధి), మూల వ్యాధినీ, చర్మవ్యాధుల్నీ, మహోదరాన్నీ, ప్రమేహాన్నీ, గృహణినీ, భగంద రాన్నీ ఇలా అన్ని పెద్దవ్యాధులనీ నశింపజేయుమా!

12. త్వం మాతా త్వం శరణం
త్వం ధాతా త్వం ధనం త్వమాచార్యః
త్వం త్రాతా, త్వం హర్తా-
విపదామర్క! ప్రసీద మమ భానో!

ఆర్కా! (పూజ్యా!) మాకు నీవే తల్లివి, నీవే ఆశ్రయమైనవాడవు, నీవే పోషకుడవు, ధనము, ఆచార్యుడవు, రక్షకుడవు, ఆపదలను హరించువాడవు.

భానూ! నన్ను అనుగ్రహించు.

13. ఇత్యార్యాద్వాదశకం- సాంబస్య పురో నభః స్థలాత్పతితం।

పఠతాం భాగ్యసమ్పత్తిః- సమస్తరోగక్షయశ్చ స్యాత్.

ఈ పన్నెండు శ్లోకాలు 'ఆర్యా' ఛందస్సులో రచింపబడినవి. శ్రీకృష్ణుని పుత్రుడైన సాంబుని ముందు సూర్యానుగ్రహం వలన ఆకాశం నుండి పడిన శ్లోకాలివి. వీటిని చదివేవారికి సూర్యకృపచే భాగ్యములు పెంతు, రోగాల నాశనం సిద్ధిస్తాయి.

సామవేదం షణ్ముఖ శర్మ

'సమన్వయ సరస్వతి'

బ్రహ్మశ్రీ సామవేదం షణ్ముఖ శర్మగారి

సంపాదకత్వంలో వెలువడుతున్న

ఇదీ నా భారతీయత అని చాటి చెప్పే కరదీపిక

ఋషిపీఠం భారతీయ మానసపత్రిక

సంవత్సర చందా రూ.180/-లు

మరిన్ని వివరాలకై సంప్రదించవలసిన చిరునామా

Rushi Peetham Communications(P)Ltd., 'SivaJyoti'. Flat No 1, # 1-8-105,
10th Street, Chikkadapalli, Hyderabad -20. Ph: 27655859.

web: www.rushipeetham.in, www.rushipeetham.net

e.mail:rushipeetham@rediffmail.com

చదవండి!

చదివించండి!!

